

Uutistyöskentelyn vaiheet lyhyesti

1. Uutisoppitunti
2. Ideointi/suunnittelu
3. Kuvaaminen
4. Editointi
5. Lähetyksen koostaminen
6. Arviointi/palaute

Metakan tv-uutisprojektissa on kuusi eri vaihetta, jotka ovat *uutisoppitunti*, *suunnitteluvaihe*, *kuvausvaihe*, *editointivaihe*, *koostaminen* ja *palaute*. *Uutisoppitunnilla* käydään projektiin osallistuvan oppilasryhmän kanssa läpi uutisen teon perusteita, tehdään erilaisia uutisharjoituksia, selvitetään mitä projektin aikana tulee tapahtumaan ja ideoidaan uutisaiheita. Uutisoppitunnin jälkeen oppilasryhmä *suunnittelee* omatoimisesti opettajan avustuksella aiheensa, sopii toimintaroolinsa ja etsii haastateltavat henkilöt juttuaan varten. Varsinainen uutisten teko vie kaksi toimintapäivää, joiden aikana uutiset kuvataan ja editoidaan. *Kuvausvaiheessa* kuvataan haastattelut ja juonnot sekä kuvituskuva. *Editointivaiheessa* kuvattu aineisto puretaan tietokoneen editointiohjelmaan ja siitä kootaan ryhmän uutisjuttu. *Koostamisvaiheessa* tehdään ensin lähetyksen alku- ja loppujuonnot sekä mahdolliset välijuonnot. Tämän jälkeen kaikkien ryhmien uutisjutut koostetaan uutislähetykseksi editointiohjelmalla. Paikallisen mediatalon ollessa projektissa mukana uutiset koostetaan mediatalolla. Muutoin koostaminen vie ylimääräisen toimintapäivän koululla ainakin osan oppilaista kanssa. Projektin viimeinen vaihe on *palautteen antaminen* eli katsotaan tuotos muutaman kerran läpi ja keskustellaan oppilaiden kanssa siitä, miten projekti sujui, mikä onnistui ja mikä tuntui vaikealta sekä kommentoidaan valmiita uutisjuttuja. Kokonaisuudessaan tv-uutisten tekoon kannattaa varata aikaa pari viikkoa, josta aktiivisia toimintapäiviä on luokkatyöskentelyn organisointitavasta ja mukana olevien aikuisten määrästä riippuen 5-6.

1. Uutisoppitunti

Metakka-työskentely aloitetaan uutisoppitunnilla, jolloin oppilaita perehdytetään opetustuokioiden ja harjoitusten avulla uutisajatteluun. Uutisoppituntia varten kannattaa varata aikaa kolmen oppitunnin verran. Uutisoppitunnilla tarkastellaan uutisen rakennetta, uutiskriteerejä, uutiskysymyksiä, näkökulman merkitystä ja uutismaista tapaa kertoa asioita. Oppimateriaalina uutisoppitunnilla voidaan käyttää sanomalehdistä leikattuja pikku-uutisia sekä muiden koulujen tekemiä koulu-uutisjuttuja.

Uutisoppitunnilla käydään aluksi lyhyt keskustelu ja sitten tehdään erilaisia uutisiin ja uutiskuviin liittyviä tehtäviä. Seuraavaksi tutustutaan kameran käyttöön ja tehdään kuvausharjoituksia. Lopuksi, jos aikaa jää, voidaan vielä kerrata ja soveltaa opittua esimerkiksi erilaisten pistetehtävien parissa. Tarkempi kuvaus uutisoppitunnin rakenteesta löytyy täältä.

2. Ideointi/suunnittelu

Uutisoppitunnin ja työskentelypäivien väliin on syytä jättää noin viikon mittainen jakso, jonka aikana luokka työstää opettajan johdolla juttuideoitaan. Ensin oppilaat jakautuvat työryhmiin (3-5

oppilasta/ryhmä) ja jokaiselle etsitään oma toimintaroolinsa. Muodostetut uutisryhmät päättävät yhdessä juttunsa aiheen ja miettivät sitten kiinnostavan näkökulman aiheeseensa.

Kun juttujen aiheet ja näkökulmat ovat selvillä, pitää ryhmän mieltä keitä juttuun kannattaisi haastatella. Haastateltavilta pitää myös kysyä suostumus haastatteluun ja sopia, että he ovat tavoitettavissa kuvauspäivänä.

Suunnitteluvaiheessa oppilaiden tehtävä on siis valmistautua tulevaan kuvaustilanteeseen mahdollisimman hyvin. Suunnitteluvaiheen lopuksi jokaisella oppilaalla pitäisi olla oma ryhmä ja rooli selvillä, jokainen ryhmä on sopinut tarvitsemistaan haastatteluista ja haastattelukysymykset on kirjoitettu ja järjestetty paperille. Erittäin tärkeää on myös, että työryhmällä on tiedossa, ketä koulun oppilaita saa ja ketä ei saa kuvata.

3. Kuvaaminen

Varsinainen työskentely tapahtuu kahden päivän aikana: ensimmäisenä päivänä kerätään materiaali eli haastatellaan ja kuvataan. Kuvauspäivänä ryhmät työskentelevät noin kolmen oppitunnin ajan. Kuvauspäivä aloitetaan yhteisellä toimituskokouksella, jolloin käydään ohjaajien johdolla lyhyesti läpi ryhmien aiheet ja toimintasuunnitelma. Ryhmille nimetään myös vastuuaikeiset ja kerrotaan oppilaille työskentelyn aikataulu.

Ryhmällä tulee olla mukanaan kamera, jalusta, kynää ja paperia, johon on kirjoitettu haastattelukysymykset ja juonnot. Kuvaaminen kannattaa aloittaa haastatteluista ja mahdollisista juonnoista ja sopia vasta sen jälkeen, millaista kuvituskuvaa juttuun tarvitaan. Kuvamateriaalia on hyvä olla mieluummin liikaa kuin liian vähän. Tärkeää on tarkastaa ennen kuvauksen aloittamista, että kuvauspaikka on soveltuva ja että äänet kuuluvat hyvin.

Haastattelutilanteesta kannattaa pyrkiä luomaan mahdollisimman rento. On hyvä kertoa haastateltavalle mikä jutun aihe on ja missä juttu on tarkoitus julkaista. Myös kysymykset voi näyttää haastateltavalle etukäteen.

Kuvauspäivän työskentelyn lopuksi siirretään kuvattu materiaali kamerasta tietokoneelle tai ulkoiselle kovalevyllä. Mitään otoksia ei tässä vaiheessa karsita tai poisteta vaan kaikki kuvattu otetaan talteen.

4. Editointi

Toisena työskentelypäivänä editoidaan ja viimeistellään materiaali valmiiksi jutuiksi. Myös editointipäivänä aikaa kuluu yleensä noin kolme oppituntia per ryhmä. Jos ohjaajia ja editointikoneita on tarpeeksi käytössä, voi kaksi tai useampi ryhmä työskennellä yhtä aikaa. On hyvä, jos jokainen ryhmä voi tehdä omaa työtään suhteellisen rauhallisessa tilassa.

Editoija on päävastuussa jutun leikkaamisesta. Koostamisessa on kuitenkin useita työvaiheita, joista monet vaativat kärsivällisyyttä ja pikkutarkkuutta, joten tekemistä voi tarvittaessa jakaa useammallekin ryhmäläiselle. Metakka-projektissa käytössä on ollut Adobe Premiere Elements –editointiohjelma.

Työskentely aloitetaan siirtämällä tallennetut videoleikkeet editointiohjelman leikevarastoon ja sitten ryhdytään järjestämään ja leikkaamaan pätkiä. Kun editointi on saatu päätökseen, tallennetaan valmis projekti videotiedostomuotoon (.avi). Tämän jälkeen siihen ei enää voi tehdä muutoksia. Editointipäivän päätteeksi jokaisella ryhmällä pitäisi siis olla valmis 2-3 minuutin mittainen uutisjuttu videotiedostoksi tallennettuna.

5. Koostaminen

Viimeinen työvaihe on tv-uutisten koostaminen studiossa tai omalla koululla. Koulu-uutisten koostamisvaihe vie ainakin pari kolme tuntia aikaa. Koostamiseen voidaan ryhtyä, kun kaikkien ryhmien jutut on saatu valmiiksi. Jotta projekti tuntuisi koko luokan yhteiseltä, on mielekästä liittää tehdyt uutisjutut yhdeksi uutislähetykseksi, jonka sopiva kokonaispituus on 10–15 minuuttia. Lähetysten koostamisessa on erilaisia vaihtoehtoja.

Jos paikallinen Yle on mukana uutisprojektin teossa, voi olla hienoa päästä koostamaan lähetys Ylen studiolla. Tällöin luokasta valitaan yksi tai kaksi uutisankkuria, jotka toivottavat katsojat tervetulleiksi seuraamaan lähetystä ja lukevat juttuihin pienet alkujuonnot studiossa. Jos lähetys koostetaan omin päin, tarvitaan vielä kuvausryhmää ja mielellään kaksi juontajaa. Jos uutisjutuissa on hyvät alku- ja loppujuonnot, riittää, että juontajat tekevät lähetykseen alku- ja loppujuonnon. Jos juontajat ovat sanavalmiita ja innostuneita, voidaan myös kuvata pieniä välijuontoja lähetysten juttujen väliin.

Juonnot editoidaan ja liitetään editointiohjelmassa yhteen aiemmin valmistuneiden uutisjuttuvideoiden kanssa. Lopuksi luodaan koko projektista yksi videotiedosto, joka voidaan julkaista ennalta sovitussa paikassa, kuten koulun sisäverkossa, koulun kotisivulla tai Internetin videopalveluissa.

6. Arviointi/palautte

On tärkeää, että valmiin tuotoksen tarkastelulle varataan rauhallinen hetki, jolloin voidaan kerrata tekemisen aikana esiin tulleita tunteita sekä ihastella yhteistä lopputuotosta. Palautetilaisuus kannattaa järjestää noin viikon kuluessa uutislähetysten valmistumisesta. Aikaa palautteelle kannattaa varata 1-2 oppituntia.

Palautetilaisuudessa katsotaan jutut läpi ja kommentoidaan niitä positiivisessa hengessä. Jokainen työryhmä saa kertoa muille jutun teossa esiin tulleista kimmoksista ja onnistumisista. Ryhmän ohjaaja kommentoi sekä lopputulosta että työskentelyprosessia. Luonnollisesti palautteen pitää koskea niitä asioita, joita uutisoppitunnilla ja kuvaustilanteessa on korostettu.